

אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם

בהעלותך ט, ו.

גמילות חסד עם החיים

אודות ה"אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם" (שעל ידי טענתם "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו", נתחדש הציווי דפסח שני...) – איתא בגמרא [1] ש"חל שביעי שלהן להיות בערב פסח, שנאמר [2] ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ביום ההוא - הוא דאינן יכולים לעשות, אבל למחר יכולין לעשות" (בזמן האכילה – היו כבר טהורים, אלא, שבזמן השחיטה – עדיין היו טמאים).

ועל פי זה נשאלת שאלה פשוטה:

מכיון ש"חל שביעי שלהן להיות בערב פסח" (ולא שנטמאו בו ביום) – מדוע לא פנו למשה עם הטענה "למה נגרע גו" כמה ימים לפני זה, אלא המתינו עד לרגע האחרון, ארבעה עשר בניסן, זמן החיוב דקרבן פסח!?

זאת ועוד: מצינו כמה דעות בגמרא [3] מי היו האנשים הטמאים – "אותם אנשים מי היו, נושאי ארונו של יוסף היו, דברי רבי יוסי הגלילי. רבי עקיבא אומר מישאל ואלצפן היו, שהיו עסוקין בנדב ואביהוא".

כלומר, טומאה זו לא היתה בגלל מאורע פתאומי, אלא, ידעו מלכתחילה שהולכים ליטמא – אם על ידי נשיאת ארונו של יוסף, או על ידי ההתעסקות בנדב ואביהוא.

ומכיון שכן, היה עליהם לשאול ולברר אצל משה רבינו – קודם המעשה – האם דבר זה (נשיאת ארונו של יוסף, או ההתעסקות בנדב ואביהוא) לא יהיה בסתירה להקרבת הפסח במועדו, ובמילא, כיצד עליהם להתנהג, האם להניח את ארונו של יוסף (במקום צנוע כו'), וכיוצא בזה, כדי שיוכלו להקריב הפסח במועדו, או שמשה רבינו יתן להם עצה אחרת – ואם כן, מדוע המתינו בבירור הענין עד לרגע האחרון, בארבעה עשר בניסן ? !

והביאור בזה – בפשטות:

מכיון שהיה צורך לעסוק בענין של גמילות-חסד, "גמילות חסד של אמת" – הן אם המדובר אודות ארונו של יוסף, נדב ואביהוא, או כל מת מצוה – לא היה אצל אף אחד קא סלקא דעתך לשפק ושאלה אם צריכים לעסוק בזה, שכן, כיצד יעלה על הדעת להניח, חס ושלום, ענין של "ואהבת לרעך כמוך"^[4], ובפרט גמילות חסד של אמת, אפילו בשביל ענין של מצוה ? ! ...

אלא מאי, השאלה היא מה יהיה עם הקרבת הפסח – על כך יש לבטוח בהקב"ה, על התורה, על משה רבינו, "משה אמת ותורתו אמת"^[5], שבודאי ימצא פתרון לדבר, באופן שלא יחסר אצלם מאומה (אפילו לא ענין של עגמת-נפש בלבד) מפני שהתעסקו עם ארונו של צדיק (כולל – "ועמך כולם צדיקים"^[6]). ומפני גודל הבטחון – לא הוצרכו לשאול ולברר כו', עד שבא הדבר לידי פועל, בזמן הקרבת הפסח, ואז, "ויקרבו אל משה . . . ביום ההוא גו' ".

ומכאן למדים הוראה נפלאה בנוגע לגודל הענין דאהבת ישראל – גמילות חסד עם החיים, אפילו כשמדובר אודות נתינת פרוטה אחת לעני מדוכא כפשוטו, ועל דרך זה בנוגע ל"עני" ברוחניות, אפילו יהודי שנמצא במעמד ומצב שחסר אצלו, חס ושלום, ענין החיות!

ועל אחת כמה וכמה – בהתחשב עם הודעת והבטחת התורה ש"עמך כולם צדיקים", אשר, בעמדנו ברגעים האחרונים דעקבות משיחא, אין זמן להמתין שענין זה יהיה "בגלגול אחר", אלא, בהכרח שיקוים בפועל "בגלגול זה" (ואצל אלו שאינם מגולגלים – בפעם הראשונה שירדו לעולם הזה), ולא עוד, אלא בשעתא חדא וברגעא חדא, והרי, דבר זה אינו יכול להיות על ידי עבודה של תעניות וכיוצא בזה, כי אם, כפסק דין הגמרא [7] שישנה דרך סלולה וברורה – הרהור תשובה, שעל ידי זה נעשה "צדיק גמור"!

קטע משיחת ל"ג בעומר, בלתי מוגה
תו"מ ה'תשמ"ו ח"ג ע' 342

- [1] פסחים ז, ב. וש"נ. רמב"ם הלכות ק"פ ו, ב.
- [2] במדבר ט, ו.
- [3] סוכה כה, א.
- [4] ויקרא יט, יח. וראה רמב"ם הל' אבל רפי"ד.
- [5] ראה ב"ב עד, א. וש"נ. תנחומא קרח יא.
- [6] ישעיה ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.
- [7] קידושין מט, ב. רמב"ם הל' אישות ח, ה.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח זוגותו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה